

mnohdy méně formální, neboť jsou jejich vztahy nezřídka dlouhodobé a mají zcela jinou kvalitu (učitelé a rodiče jsou kamarádi z dětství, učitelé byli již učiteli rodičů dnešních žáků apod.). Tato specifická vztahů se považuje spíše za výhodu, nicméně patrně nemá žádný vliv na intenzitu pozornosti, které vedení vnějším vztahům věnuje.

... ale jakýmsi způsobem tu školu otevřít a ukázat jim, jak ta škola funguje, a jednat s nimi slušně, protože ten rodič to v podstatě vycítí... nestavět se k němu z pozice „já jsem tady ten ředitel a já rozhoduji“, ale berete ho jako partnera. Ale já mám trochu zkreslenou situaci, protože já jsem z vesnice a tam o sobě každý všechno ví. Jiná situace bude stoprocentně ve městech, protože já jsem do vesnice přišel ze sídlištní školy, takže vím, že tam to bylo úplně jinak, tam měli rodiče totální nezáměr o školu.

Školy se dnes, podle tvrzení ředitelů, snaží být otevřené a usilují o **komunikaci a spolupráci s rodiči**, která se ne vždy daří – v této oblasti mají ředitelé velmi odlišné zkušenosti. Shodují se na tom, že otevřenost školy a komunikace s rodiči je dnes pro školy velkou výzvou, neboť nezřídka se rodiče (ani veřejnost) o dění ve školách příliš nezajímají.

Rozvíjení vnějších vztahů, resp. vztahů k rodičům, je charakteristické balancováním mezi velkým **respektem k rodičům** (snahou porozumět jim) a **pochybnostmi** (skepsí), pokud rodiče nejeví o školu zájem nebo zneužívají svých práv (např. kryjí děti v absencích, dožadují se úlev pro své děti, prosazují své zájmy a postupy apod.). Respondenti se shodují v tom, že úspěšná péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je bez účasti a spolupráce rodičů téměř nemožná, avšak právě rodiče rizikových žáků bývají mnohdy těmi, kteří nemají zájem se školou komunikovat. Do věci se pak promítá nejistota v intervencích při řešení nestandardních případů, či dokonce konfliktů, při kterých by ředitelé potřebovali právní podporu (i ochranu) a dopomoc ze strany dalších státních orgánů či institucí (např. OSPOD, zřizovatel, ČŠI apod.).

I když se přímá práce s rodiči týká především (třídních) učitelů, vedení škol podporují otevřenost školy a snaží se nastavovat „kulturu“ jednání s rodiči. Dobrá praxe pak obsahuje celou **řadu plánovaných každoročních aktivit pro rodiče**, vedení kroužků rodiči, besedy s rodiči apod. Výzvou nadále zůstává problematika vzdělávání rodičů a jejich osvěta – i v oblasti inkluze.

Tak my jsme škola otevřená, navzdory zákazu vstupu rodičů do školy, tak jim pořád dovolujeme k nám chodit. Asi riskujeme, že se něco může stát, ale prostě si myslíme, že nejsme detenční zařízení a pořád se je snažíme vtáhnout do našeho programu. ... Já si myslím, že se nám vyplácí taková nějaká otevřenost a spolupráce s rodiči. Spíše to bereme taky jako prevenci předcházení problémů. Neustále s nimi jednat, abysme se pak nedostali k nějaké vyhocené situaci.

Vnější vztahy školy obsahují také vztahy se zřizovateli. Ředitelé se přirozeně snaží mít dobré vztahy se zřizovateli, nicméně zvláště v některých lokalitách mají ředitelé pocit, že **zřizovatel škole nerozumí** a úředníci mnohdy svým rozhodováním neblaze ovlivňují odborné postupy, směřování škol, personální politiku apod. Vyjednávání nemusí být vždy snadné a ředitelé sdělují, že komunikují s velkou opatrností, neboť si jsou dobře vědomi významného vlivu zřizovatele, zvláště v menších obcích.

Oni /zřizovatel/ si váží toho, že mají kvalitní školu, ví, že ji mají kvalitní, nicméně té problematice toho školství nerozumí, co si budeme povídat. A mají pocit ale, že rozumí. Takže z toho pak vznikají takové situace, že my si myslíme, že nám mluví do něčeho, do čeho by neměli, a oni mají pocit, že by mohli. Oni třeba neznají legislativu a tlačí nás k něčemu, chtějí, aby to tak bylo. Třeba kapacita školních družin, teď momentálně...

Někteří ředitelé vyjadřovali dokonce pocit, že jsou „rukojmím“ zřizovatele a že jejich pracovní osud závisí na rozhodnutí obce, resp. starosty obce. Poněkud příznivější situace, zdá se, je v některých větších městech, kde na školských odborech (obcí a krajů) pracují nezřídka již po léta lidé, kteří rozumí školské problematice a jsou schopni nabídnout školám odbornou pomoc.